

AKTIVNOSTI GRUPACIJE EIB NA ZAPADNOM BALKANU

213 mil. €
Energetika

11 mil. €
Obrazovanje

295,3 mil. €
Transport

151,3 mil. €
Privatni sektor

23 mil. €
Vodovod i otpadne vode

- EIB Global, razvojni ogranak Evropske investicione banke (EIB), investirao je 2024. godine 693 miliona evra na Zapadnom Balkanu, mobilisuci investicije ukupne vrednosti preko 3,1 milijarde evra. Od toga je 527 miliona evra kredita, a 166 miliona evra je obezbedeno u vidu bespovratnih sredstava.
- Odrzivi transport je ostao prioritet, što pokazuje podatak da je 2024. godine 295 miliona evra (43% ukupnog kreditiranja) ugovoreno za sektor transporta.
- Podrska za čistu energetsku infrastrukturu dostigla je rekordnih 213 miliona evra.
- Za podsticanje rasta, inkluzivno zapošljavanje i dekarbonizaciju u privatnom sektoru 2024. godine obezbedeno je 151 milion evra.

Tokom 2024. godine EIB Global, investicioni ogranak Banke namenjen investiranju u zemljama i regionima izvan Evropske unije, ugovorio je 693 miliona evra (527 miliona evra u kreditima i 166 miliona evra u bespovratnim sredstvima) za Zapadni Balkan, podržavajući održivi transport, čistu energiju, klimatsko delovanje, modernizaciju škola i bolji pristup povoljnom finansiranju za mala i srednja preduzeća (MSP). Pored održivog transporta, koji već tradicionalno ima najveći udeo u ukupnom obimu finansiranja EIB u regionu, projekti u oblasti čiste energije činili su 31% finansiranja 2024. godine, dostigavši rekordnih 213 miliona evra. Za podršku klimatskom delovanju i održivosti životne sredine opredeljeno je 77% ukupnog finansiranja.

Kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan, EIB Global je obezbedio 164 miliona evra u vidu bespovratnih sredstava, jačajući svoju ulogu u okviru Tima Evropa u obezbeđivanju finansijske podrške za projekte zelene i digitalne tranzicije. Okvir je 2024. godine obeležio **15 godina rada**, tokom kojih je pružao ključnu pomoć lokalnim privredama za napredak u postupku pristupanja EU. EIB Global je obezbedio i 2 miliona evra bespovratnih sredstava u okviru svoje Inicijative za ekonomsku otpornost.

U skladu sa novim **Planom rasta** Evropske komisije i **Instrumentom za reformu i rast**, zemlje Zapadnog Balkana napreduju u sprovođenju svojih reformskih agendi, što predstavlja preduslov za pristup bespovratnim sredstvima i kreditima u iznosu od 6 milijardi evra. EIB Global podržava te napore pružajući finansijske i savetodavne usluge radi podsticanja društveno-ekonomskog rasta i integracije regionalnog tržišta.

75 miliona € investirano u Crnoj Gori
za železničku prugu Bar–Podgorica–Vrbnica
u okviru inicijative Tim Evropa

EIB Global

je obezbedio **164 miliona €** u vidu bespovratnih
sredstava EU kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan
za ključne projekte u regionu

Jačanje energetske sigurnosti
Rekordnih 213 miliona € investirano
 u čistu energetske infrastrukturu regiona 2024. godine

UPRAVLJANJE ZELENOM TRANZICIJOM

Povećanje kreditiranja za obnovljivu energiju i modernu energetske infrastrukturu

Kao deo klimatske banke EU, EIB Global je pojačao napore u podsticanju zelene tranzicije na Zapadnom Balkanu. U Srbiji je 2024. godine podržao [ugradnju 400.000 naprednih brojlara električne energije](#), čime će se smanjiti gubici električne energije i obezbediti pouzdano snabdevanje energijom. Jedna od intervencija EIB Global uključuje i ulaganje 100 miliona evra za rekonstrukciju postojećih hidroelektrana, kako bi se povećali njihova efikasnost i obim proizvodnje, kao i za razvoj novih grinfild projekata obnovljive energije u zemlji.

U okviru inicijative EU Globalni izlaz, EIB Global podržava [izgradnju solarne elektrane snage 100 MW u blizini Prištine](#), na Kosovu* i [vetroelektrane na Vlašiću](#) u Bosni i Hercegovini, u partnerstvu sa nemačkom razvojnom bankom KfW. Tim projektima zadovoljavaće se potrebe za energijom gotovo 50.000 domaćinstava i smanjiti emisije ugljen-dioksida za 314.000 tona svake godine.

* Ovom oznakom ne dovode se u pitanje stavovi o statusu i ona je u skladu sa rezolucijom SB UN 1244 (1999) i Mišljenjem MSP o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova

Mobilisanje održivih investicija u privatnom sektoru

EIB Global je obezbedio [nove mogućnosti finansiranja](#) za preduzeća u cilju podsticanja projekata u oblasti obnovljive energije i održivosti, u saradnji sa nacionalnim razvojnim institucijama i poslovnim bankama širom regiona. Delom sredstava investiranih 2024. godine u privatni sektor u ukupnom iznosu od 151 milion evra finansirali smo [adaptaciju fabrike Fijat Krajsler automobili u Srbiji](#) za proizvodnju električnih vozila, doprinoseći zelenoj transformaciji evropske automobilske industrije.

Plasirali smo svoju [prvu društveno odgovornu kreditnu liniju](#) podstičući mala preduzeća da zapošljavaju žene, mlade i lica iz ranjivih društvenih grupa na dugi rok. To inovativno finansiranje dovelo je do [otvaranja novih radnih mesta](#), [mogućnosti za obuku i profesionalno usavršavanje](#) širom Srbije i Bosne i Hercegovine. Naše kreditne linije za projekte energetske efikasnosti i obnovljive energije već pomažu preduzećima u regionu da dekarbonizuju svoje poslovanje.

EIB Global je takođe doprineo privlačenju sredstava za održivost životne sredine, između ostalog kroz [Inicijativu EU za Zelenu agendu](#) u Srbiji. Naša tehnička služba pomaže preduzećima, opštinama i lokalnim institucijama da razviju svoje inovativne ideje za borbu protiv klimatskih promena. Tokom 2024. godine za sufinansiranje je izabrano 14 rešenja ukupne vrednosti preko 9 miliona evra. Ovu inicijativu, koju podržava Evropska unija, a sprovodi Program Ujedinjenih nacija za razvoj, u partnerstvu sa Ambasadom Švedske i EIB, dodatno finansiraju vlade Švedske, Švajcarske i Srbije.

U okviru [Programa Evropske unije za razvoj preduzeća i inovacije Zapadnog Balkana za otpornost malih biznisa](#), Evropski investicioni fond, deo Grupacije EIB, obezbedio je garancije regionalnim bankama sa ciljem da se mobilizuju krediti u iznosu od preko 750 miliona evra za oko 13.000 malih preduzeća, čime će se sačuvati oko 180.000 radnih mesta.

**Partnerstvo za klimatsko delovanje
66 zelenih inovacija**
izabrano za podršku u okviru
inicijative EU za Zelenu agendu u Srbiji

Pokretanje novih održivih projekata

Prilagođena tehnička podrška za naše regionalne partnere

Ključna uloga savetodavnih usluga

Razmena stručnih znanja i zajedničke inicijative u kojima učestvuju sve strane ključni su za klimatskih' ostvarivanje ciljeva zelene tranzicije. EIB Global podržava ključne učesnike u finansijskim sistemima radi prevazilaženja rizika i usmeravanja finansijskih tokova ka klimatski otpornim projektima sa niskom emisijom ugljenika. Podrška je dostupna kroz [program „Ozelenjavanje finansijskih sistema“](#) u Severnoj Makedoniji i Albaniji.

Tehničku podršku koristili su i veliki infrastrukturni projekti, za pripremnu fazu i fazu sprovođenja, kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan i [program JASPERS \(Zajednička pomoć za podršku projektima u evropskim regionima\)](#), savetodavni program koji finansiraju Evropska unija i EIB. Od kraja 2023. godine, kada je odobrena treća faza programa JASPERS, njegovi eksperti pružili su savetodavne usluge za 32 projekta širom Zapadnog Balkana u oblasti transporta, vodoprivrede, energetike, urbanog razvoja i digitalizacije.

Evropski investicioni fond

Očekuje se da će se garancijama obezbeđenim 2024. godine na Zapadnom Balkanu mobilisati preko **750 miliona €** u kreditima za oko **13.000** malih preduzeća, čime će se sačuvati oko **180.000 radnih mesta**

Digitalna pismenost u Srbiji
70 miliona € investirano u projekat „Povezane škole”

RAZVOJ VEŠTINA

Modernizacija škola

Finansijskom i tehničkom podrškom koju smo pružili [Obrazovnom programu Crne Gore](#) pomogli smo u obnovi i digitalizaciji škola, omogućavajući moderno obrazovanje i informatičku nastavu. U Srbiji je kroz [projekat „Povezane škole”](#) koji je finansirao [EIB Global](#) više od 3.800 škola dobilo pristup brzom internetu, donoseći koristi za 730.000 učenika i 100.000 nastavnika.

KLIMATSKO DELOVANJE

Unapređenje železničkih mreža i mreža vodnih puteva

U skladu sa [Planom klimatskog delovanja Banke](#), EIB Global pruža finansijsku i tehničku pomoć za održive projekte razvoja pametnijih, bezbednijih, čistijih i multimodalnih transportnih [Đerdapske sistema](#). Kao deo tih napora, [potopljeni brod](#) uspešno je uklonjen iz reke Dunav u blizini luke Prahovo u Srbiji, a kod klisure rekonstruisane su dve prevodnice, čime je omogućen veći protok robe i brodova.

Tokom 2024. godine ugovorili smo kredite za obnovu [železničkih pruga koje povezuju Bar, Podgoricu i Vrbnicu u Crnoj Gori](#), kao i između [opštine Vora u Albaniji i granice sa Crnom Gorom](#), odobrivši bespovratna sredstva u iznosu od 161 milion evra koja se usmeravaju preko Investicionog okvira za Zapadni Balkan. Unapređenja infrastrukture, zajedno sa proširenom transevropskom transportnom mrežom, povećaće kapacitet železnice i unaprediti efikasnost i bezbednost, istovremeno podstičući prelazak sa drumskog na održivije vidove transporta.

Izgradnja novog auto-puta duž Koridora 5C u Bosni i Hercegovini doprinosi smanjenju učestalosti nezgoda. [Centar za kontrolu saobraćaja kod Zenice](#) koristi napredne sisteme nadzora kako bi se ograničenja brzine i saobraćajna signalizacija prilagodili vremenskim uslovima i stanju na putevima. U 2024. godini ugovorili smo bespovratna sredstva u iznosu od 79 miliona evra za izgradnju deonice Koridora 5C Medakovo–Poprikuše. Pored toga, svečano je otvoren [most „Hercegovina“ koji se, dužinom od gotovo kilometra, proteže preko reke Neretve](#).

EIB Global takođe je nastavio da podržava bezbednost vazdušnog saobraćaja, sa novim finansiranjem za Kontrolu letenja Srbije i Crne Gore. Ta sredstva pomoći će da se podignu standardi bezbednosti i efikasnosti i unapredi saradnja sa Evropskom organizacijom za bezbednost vazdušne plovidbe (EUROCONTROL).

Održivi gradovi i regioni

Pomoć gradovima i opštinama u borbi protiv zagađenja i podizanju otpornosti na klimatske promene bila je prioritet EIB Global i u 2024. godini. Zahvaljujući bespovratnim sredstvima u iznosu od 22,5 miliona evra, u nekoliko opština u Crnoj Gori biće uveden održiv sistem za vodosnabdevanje i prečišćavanje otpadnih voda, što će poboljšati uslove života za 30.000 ljudi. U Severnoj Makedoniji uspešna realizacija još jednog projekta obezbediće bolji pristup uslugama vodosnabdevanja i tretmana otpadnih voda za više od milion ljudi u 80 opština.

U Sarajevu, u Bosni i Hercegovini, pušteni su u rad novi [najsavremeniji tramvaji](#) zamenivši 40 godina star vozni park. To unapređenje obezbediće stanovnicima funkcionalniji i pristupačniji prevoz i čistije okruženje. U okviru [Fonda za finansiranje klimatskih projekata u gradovima](#), nekoliko gradova širom Zapadnog Balkana dobilo je tehničku pomoć za razvoj strategija u oblasti klimatskog delovanja i energetske efikasnosti.

Novi tramvaji za Sarajevo
EIB Global investirao **75 miliona €**
u bezbedniji, pametniji i čistiji javni prevoz

Rezultati Grupacije EIB u 2024. godini

Ukupno finansiranje Grupacije EIB

88,8 mlrd. €
uključujući

68,2 mlrd. €
finansiranja EIB u EU

8,4 mlrd. €
finansiranja EIB izvan EU

14,4 mlrd. € finansiranja EIF

(ukupan iznos uključuje 2,2 mlrd. € zajedničkih operacija EIB/EIF)

Klimatsko delovanje

57% ukupnog finansiranja Grupacije EIB, tj.

50,7 mlrd. €

Socijalna kohezija

Preko 48% ukupnog finansiranja
Grupacije EIB u EU, tj.

38,3 mlrd. €

Ukupno podržane investicije

350 mlrd. €

Inovacije, digitalizacija i ljudski kapital

19,8 mlrd. €

KONTAKT PODACI PREDSTAVNIŠTAVA

Regionalno predstavništvo za Zapadni Balkan

Vladimira Popovića 38,
Beograd
+381 11 3121756

b.belgradeoffice@eib.org

Predstavništvo EIB u Severnoj Makedoniji

Sv. Kiril i Metodij 52b
1000 Skoplje
+389 23248517

skopje@eib.org

Predstavništvo EIB u Albaniji

Rruga Papa Gjon Pali II
Tirana, Albania
+355 42228320

tirana@eib.org

Predstavništvo EIB u Bosni i Hercegovini

Skenderija 3a
71000 Sarajevo
+387 33254792

sarajevo@eib.org

KONTAKTI ZA MEDIJE

European Investment Bank

98-100 boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

info@eib.org

www.eib.org

✕ | x.com/EIB

f | facebook.com/EuropeanInvestmentBank

▶ | youtube.com/EIBtheEUBank

Gordana Kovačević

+381 60 323 3435

+381 11 3121756

g.kovacevic@ext.eib.org

Služba za saradnju sa medijima

+352 4379-1

+352 4379-61000

press@eib.org